

Merve ACUN MEKENGEC
Arş. Gör.

Milletlerarası Özel Hukukta Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmeleri

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

Maddi Hukukta Finansal Kiralama Sözleşmesi

I. Genel Olarak.....	5
II. Finansal Kiralama Sözleşmesinin Tanımı ve Unsurları	9
A. Finansal Kiralama Sözleşmesinin Tanımı	9
B. Finansal Kiralama Sözleşmesinin Unsurları	11
1. Kiralayan Olarak Katılım Bankası, Kalkınma ve Yatırım Bankası ile Finansal Kiralama Şirketinin Varlığı.....	13
2. Kiralayanın Finansal Kiralama Konusu Malın Zilyetliğini Her Türlü Faydayı Sağlamak Üzere Kiracıya Bırakması.....	17
3. Finansal Kiralama Bedeli	19
4. Finansal Kiralama Sözleşmesini Oluşturan Tarafların Anlaşması	20
III. Finansal Kiralama Sözleşmesinin Hukuki Niteliği	21
IV. Finansal Kiralama Konusu Mal	23

A. Taşınır Mal.....	23
B. Taşınmaz Mal	25
C. Bilgisayar Yazılımlarının Çoğaltılmış Nüshası.....	26
V. Finansal Kiralama Sözleşmesinin Tarafları	28
A. Kiralayan	29
1. Türkiye’de Kurulmuş Finansal Kiralama Şirketleri	30
2. Türkiye’de Kurulu Finansal Kiralama Şirketinin Yurtiçinde veya Yurt Dışında Şube Açması	34
3. Finansal Kiralama Sözleşmesi Yapmaya Yetkili Diğer Kurumlar	35
B. Kiracı.....	36
VI. Tarafların Hak ve Borçları	37
A. Kiralayanın Borçları	38
1. Malın Satıcısı ya da Kiracıyla Sözleşme Yapma Borcu	38
2. Malı Kiracıya Teslim Etme Borcu	40
3. Kiracının Sözleşme Konusu Maldan Yararlanmasına Engel Olacak Davranışlardan Kaçınma Borcu.....	41
4. Sözleşme Konusu Malı Bir Üçüncü Kişiye Devretme Borcu	45
5. Malı Sigorta Ettirme Borcu.....	47
6. Malın Mülkiyetini Sözleşme Bitiminde Kiracıya Devretme Borcu	49
B. Kiralayanın Hakları	50
C. Kiracının Borçları.....	50
1. Kira Bedelini Ödeme Borcu.....	50
2. Malı Özenle Kullanma Borcu.....	54
3. Malı Bakım ve Koruma Borcu.....	54
4. Malın Sigorta Primlerini Ödeme Borcu	55
5. Malın Hasar ve Ziyana Katlanma Borcu	55
6. Finansal Kiralama Konusu Malın Zilyetliği ile Kiracılık Sifatını veya Sözleşmeden Doğan Hak ve Yükümlülüklerini Devretme	56

7. Sözleşme Süresinin Bitiminde Malı Kiralayana Geri Verme Borcu	57
D. Kiracının Hakları	58
VII Finansal Kiralama Sözleşmesinin Şekli, Tescili ve Şerhi	59
VIII.Finansal Kiralama Çeşitleri	63
A. Faaliyet Kiralaması (Operating Leasing)	64
B. Sat ve Geri Kirala (Sale and Lease Back)	65
IX. Finansal Kiralama Yöntemleri	66
A. Yurt İçi Finansal Kiralama	66
B. Uluslararası Finansal Kiralama.....	67
1. Genel Olarak	67
2. Uluslararası Finansal Kiralama Çeşitleri.....	68
a) Gümrük Muafiyetli Uluslararası Finansal Kiralama.....	68
b) Gümrük Muafiyetsiz Uluslararası Finansal Kiralama	69

İkinci Bölüm

Yabancılık Unsuru Taşıyan Finansal Kiralama Sözleşmelerine Uygulanacak Hukuk

I. Vasıflandırma.....	71
A. Bağlama Konusu ve Yorumu.....	71
B. Bağlama Noktası ve Yorumu.....	72
II. Yabancılık Unsuru Taşıyan Sözleşme	75
III. Uluslararası Ticari Sözleşmeler	80
IV. Sözleşmelere Uygulanacak Hukukun Tespiti.....	81
A. Sübjektif Yöntem	82
1. Genel Olarak.....	82
2. İrade Serbestisi İlkesi.....	82
3. Hukuk Seçiminin Türleri	88
a) Genel Olarak	88
b) Açık veya Örtülü Hukuk Seçimi.....	89

c) Hukuk Seçiminde Yapılan Sınırlandırmalar	93
aa. Atıf	93
bb. Seçilen Hukukun İlişkili Olması	94
4. Kısmi Hukuk Seçimi	96
5. Hukuk Seçiminin Zamanı	97
6. Uygulanacak Hukukun Seçiminde Özel Bazı Durumlar	99
a) Bir Devletin Hukukunun Seçilmesi	99
b) Şartlı Hukuk Seçimi	100
c) Negatif Hukuk Seçimi	103
d) Seçilen Hukukta Sonradan Meydana Gelen Değişiklikler	104
e) Uygulanacak Hukuk Olarak Lex Mercatorianın, Uluslararası Prensiplerin Seçilmesi	105
f) Genel İşlem Koşullarında Hukuk Seçimi	110
g) Seçilen Hukuka Göre Asıl Sözleşmenin Geçersiz Olması	112
7. Özel Sözleşme Türleri	115
B. Objektif Yöntem	117
1. Objektif Yöntemde Bağlama Noktaları	117
a) Genel Olarak-Karakteristik Edim	117
b) Bağlama Noktalarının Açıklanması	123
c) Daha Sıkı İlişkili Hukukun Varlığı	130
C. Sözleşmelere Uygulanacak Hukukun Kapsamı	131
D. Kapsam Dışı Kalan Konular	132
1. Genel olarak	132
2. Hak ve Fiil Ehliyetine Uygulanacak Hukuk	133
3. Şekle Uygulanacak Hukuk	134
E. Kamu Düzeninin Etkisi	135
F. Doğrudan Uygulanan Kuralların Etkisi	139
1. Genel Olarak	139
2. Lex Forinin Doğrudan Uygulanan Kuralları	140

3. Üçüncü Bir Devletin Doğrudan Uygulanan Kuralları	142
4. Lex Causae'nın Doğrudan Uygulanan Kuralları	147
G. Sözleşme ve Haksız Fiilden Doğan Tazminat Talepleri (Taleplerin Yarışması)	148
V. Türk Hukuku Açısından Yabancılık Unsuru Taşıyan Finansal Kiralama Sözleşmelerine Uygulanacak Hukuk	150
A. Sözleşme Konusunun Taşınır Mal Olması Halinde Uygulanacak Hukuk	152
1. Sübjektif Yöntem	153
2. Objektif Yöntem	153
a) Genel Olarak	153
b) Finansal Kiralama Sözleşmesinde Karakteristik Edim	154
c) Karakteristik Edim Borçlusunun İş Yeri Hukuku	155
d) Daha Sıkı İlişkili Bir Hukukun Uygulanması	158
B. Sözleşme Konusunun Taşınmaz Mal Olması Halinde Uygulanacak Hukuk	159
C. Finansal Kiralama Sözleşmesine Uygulanacak Hukuk Konusunda Kamu Düzeninin Etkisi	159
D. Finansal Kiralama Sözleşmesinde Doğrudan Uygulanan Kurallar	161
E. Kapsam Dışı Konular	165
1. Ehliyet	165
2. Şekil	167
a) Sözleşme Konusunun Taşınır Mal ya da Bilgisayar Yazılımlarının Çoğaltılmış Nüshası Olması	167
b) Sözleşme Konusunun Taşınmaz Mal Olması	168
F. Özel Bazı Durumlar	170
1. Mülkiyet İntikaline Uygulanacak Hukuk	170
2. Taleplerin Yarışması	173
VI. Mukayeseli Hukuk Açısından Finansal Kiralama Sözleşmesine Uygulanacak Hukuk	174
A. Avrupa Birliği Hukuku'nda	174

B. İsviçre Hukuku'nda.....	187
C. İngiliz Hukuku'nda	192
D. Amerikan Hukuku'nda.....	194
SONUÇ	199
EK 1: 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu	205
EK 2: Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik	241
EK 3: Türkiye Dışında Yerleşik Kişilerin Türkiye'de Yerleşik Kişilere Yapacakları Finansal Kiralama İşlemlerine Ait Finansal Kiralama Sözleşmelerinin Tesciline İlişkin Genelge.....	261
EK 4: UNIDROIT Convention on International Financial Leasing (Ottawa, 28 May 1988).....	269
EK 5: 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun	283
KAYNAKÇA	307